

П. Г. Удхаус

Джийвс и песента на
песните

Беше утрото на прекрасен горещ летен ден и придържайки се неотклонно към навиците си, аз пеех във ваната „Слънчево момче“. В този миг на вратата се почука и гласът на Джийвс проникна пред дървенията:

– Моля да ме извините, сър.

Тъкмо бях стигнал онова място за самотните ангели, където човек трябва да изтиска от себе си и последната капка съсредоточие, за да доведе вокалното си усилие до зрелищен завършек, но нямаше как.

– Да, Джийвс? Казвай.

– Господин Глосъп, сър.

– Какво господин Глосъп?

– Той е в гостната, сър.

– Тъпи Глосъп?

– Да, сър.

– В гостната?

– Да, сър.

– Хм!

– Моля, сър?

– Казах „хм“.

И имах всички основания да хмъкам. Бях направо поразен от новината, че Тъпи ми е дошъл на гости в един час, когато би трябвало да знае, че ще съм в банята и следователно в стратегически изгодната позиция да го замерям с мокри гъби.

Затова изскочих бързо, омотах се в хавлии и побързах към стаята. Младият Тъпи стоеше пред пианото и свиреше с един пръст „Слънчево момче“.

– Здравсти – рекох не без високомерие.

– А, Бърти, здравей. Дойдох при теб по много важна работа.

Стори ми се не на себе си. Смутен и притеснен. От пианото се премести към полицата над камината, откъдето взе една ваза и я строши с много задръстен вид.

– Работата е там, Бърти, че аз се сгодих.

– Сгодил си се?

– Да, сгодих се – потвърди Тъпи и свенливо изтърва една рамкирана фотография. – Така да се каже.

– Как така „така да се каже“?

– Ами така. Ще видиш, Бърти, тя много ще ти хареса. Казва се Кора Белинджър. Изучава оперно изкуство. Има страхотен глас. Освен това черни искрящи очи и голяма Душа.

– А какво имаше предвид с онова „така да се каже“?

– Ами, работата е там, че преди да поръчаме поканите за сватбата, тя иска да си изясним някои неща. Нали разбираш, понеже има голяма Душа, тя гледа много сериозно на живота и ако има нещо, което категорично да не одобрява, това са... разните там шегички. Нали разбираш... от по-дебелашко естество. Каза, че ако само дочуе, че съм погаждал на някого номера, повече няма да ми проговори. А за жалост до нея е достигнал слухът за онази наша дребна историйка в „Търтеите“... Ти сигурно вече и не помниш за какво става дума. Нали, Бърти?

– Помня.

– Не, не че не помниш, ами таквоз... сигурно едва ли някой се смее повече от теб, като се сети... Искам от теб, старче, в най-скоро време да поговориш с Кора и да отречеш категорично цялата история. Моето щастие, Бърти, е в твои ръце.

Е, щом така се поставя въпросът, какво мога да направя? Ние Устърови имаме своя морален кодекс и неотлъчно го следваме.

– Добре де, добре – рекох, но не бях възхитен.

– Ти си прекрасен приятел!

– Кога ще я видя тази нещастница?

– Не я наричай „нещастница“, Бърти, приятелю. Всичко съм предвидил. Още днес ще я доведе тук на обяд.

– Какво!

– В един и половина. Благодаря ти. Браво. Чудесно. Знаех си, че мога да разчитам на теб.

И той се изпари яко дим, а аз се обърнах към Джийвс, доплавал със закуската ми.

– Днес обядът ще е за трима, Джийвс.

– Много добре, сър.

– Знаеш ли, Джийвс, тя стана една... Помниш ли какъв номер ми погоди господин Глосъп в „Търтеите“?

– Да, сър.

– Месеци наред животът ми се крепеше от една-едничка мечта – да му го върна тъпкано. А сега не само че няма да го размажа в прахта, ами ще тъпча него и годеницата му с калорична храна и изобщо ще се приличвам на помощ като щатен ангел-хранител.

– Такъв е животът, сър.

– Прав си, Джийвс. Какво ми носиш?

– Пушена херинга, сър.

– Нищо чудно – продължих аз, защото бях настроен философски – и херингите да си имат своите неприятности.

- Не е изключено, сър.
- Едва ли им е приятно да им духат пушек в очите.
- Да, сър.
- Живот, живот...

Не мога да кажа, че споделих възхитата на младия Тъпи от оперната певица Белинджър. Доставена на главния ми вход в един и двайсет и пет, тя се оказа борец полутежка категория на трийсетина лазарника, с очи на роден пълководец и квадратно чене, от което аз лично бих се държал на безопасно разстояние. Нещо като Клеопатра, прекалила с възлехидратите. Забелязал съм, че на жените, свързани по някакъв начин с операта, килограмите са им винаги в повече.

Тъпи обаче я гледаше с очи, от които течаха лиги. Цялото му поведение преди и по време на обяда беше на човек, който се старае да бъде достоен за една велика Душа. Когато Джийвс му предложи коктейл, той направо отскочи като от отровна змия. Стана ми страшно при мисълта какви поражения нанася любовта върху човешката природа. От тази гледка направо ми се отяде.

В два и половина кандидат-певицата отпраши на урок по пеене, а Тъпи я изпроводи в тръс до вратата, дишащ тежко и изплезил език. Изобщо се чудеше как да се изложи. Върна се и впи в мен идиотския си оцъклен поглед.

- Е, Бърти?
- Какво „е“?
- Ами таквоз... нали е?
- А, да, то се знае – съгласих се аз, колкото да направя вятър на нещастника.
- Какви очи, а?
- Тъхъ.
- Каква фигура!
- Фигура и половина.
- Какъв глас!

Тук вече можах да се възторгна почти искрено. По молба на Тъпи въпросната Кора Белинджър ни изпълни няколко романса, преди да се нахвърли върху менюто, и никой не би могъл да отрече мощта на гласните й струни. От тавана още се сипеше мазилка.

- Страхотен – съгласих се с готовност.

Тъпи въздъхна, наля си обилна доза уиски и я изсипа в гърлото си.

- А! – рече. – Щях да припадна от жажда.

– Ами защо не пи по време на обяда?

– Защото, макар и да установих, че Кора не възразява срещу умереното поглъщане на алкохолни стимуланти, аз реших да се въздържам изцяло в нейно присъствие, за да засили положителното си въздействие. По този начин ще разбере, че не съм лекомислен пройдоха. В момента балансът на отношението й към мен е твърде деликатен и трябва да си отварям очите на четири.

– Все пак умът ми не го побира как ще успееш да я убедиш, че си горд притежател на сериозен, задълбочен ум.

– Имам си моите начини.

– Ловя се на бас, че за нищо не стават.

– А, така ли? Нека ти кажа, момчето ми, че държа положението в ръце не по-зле от Наполеон. Помниш ли Бифи Бингам? Следвахме заедно в Оксфорд.

– Онзи ден го видях. Сега е свещеник.

– Да. В Ийст Енд¹. Ръководи младежки клуб, в който членуват предимно местни главорези. Знаеш какво представляват тези клубове – пият какао с мляко и играят табла в читалнята. Та аз му помагам. От няколко седмици не съм се откъсвал от дъската за табла. Всяка вечер, всяка божа вечер хвърлям зарове като изтърван. Кора е страшно доволна. Измолих от нея обещание да пее във вторник на забавата, която Бифи е организирал.

– Ами!

– Да пукна, ако не е вярно! А сега обърни внимание на дяволската ми изобретателност, Бърти. Аз също ще пея!

– Защо си решил, че това ще те представи в благоприятна светлина?

– Защото начинът, по който ще интерпретирам песента, ще я убеди веднъж завинаги, че в природата ми има залежи от ценни изкопаеми и неизследвани дълбини, за чието съществуване тя дори не подозира. Когато види как онази груба нешлифована публика бърше сълзи от гуреливите си очи, тя неминуемо ще хлъцне и ще си рече: „Бре! Този Глосъп май наистина има Душа!“ Защото песента, която ще изпълня, няма да е обичайното комично куплетче, Бърти, тъй като евтината клоунада вече ми е чужда. В тази песен се пее за самотни ангели и...

Аз нададох остър писък.

– Да нямаш намерение да пееш „Слънчево момче“!

---

1. Голям промишлен и пристанищен работнически квартал на изток от лондонското Сити, за разлика от Уест Енд – аристократичния западен район на града, където живеят героите на Удхаус. – Б. пр.

– И още как.

Бях разтърсен. Какво ти разтърсен – направо потресен. Защото имам непоклатимо мнение за „Слънчево момче“. На това музикално произведение могат да посегнат само малобройни избраници в самотата на сутрешната баня. Направо ми се догади при мисълта, че с нея ще се гаври пред очите на всички, и то в работническия квартал на Лондон, човек, който можа да се отнесе към един приятел така, както Тъпи се отнесе към мен онази нощ в „Търтеите“. Да, догади ми се и дори ми призля.

Не разполагах обаче с време да облека чувствата си в словесна форма, защото в този миг се появи Джийвс.

– Госпожа Травърс се обади току-що по телефона, сър. Пожела да ви предам, че ще дойде да ви посети.

– Разбрано, Джийвс. А сега чуи какво ще ти кажа, Тъпи...

Млъкнах. От събеседника ми нямаше и следа.

– Какво направи с него, Джийвс?

– Господин Глосъп току-що си тръгна, сър.

– Тръгна ли си? Как така си тръгна? Ей-сега седеше тук...

– Това, което чухте, сър, беше затварянето на входната врата.

– Но на какво дължа тази скоропостижност?

– По всяка вероятност господин Глосъп не желае да се срещне с госпожа Травърс, сър.

– Че защо?

– Не бих могъл да ви осведомя, сър. Но при споменаването на името на госпожа Травърс той подскочи на завидна височина.

– Странно, Джийвс.

– Да, сър.

Прехвърлих разговора към тема, която занимаваше съзнанието ми по-настойчиво от циркаджийските номера на Тъпи.

– Джийвс, господин Глосъп възнамерява да изпее „Слънчево момче“ на една забава в Ийст Енд идния вторник.

– Нима, сър?

– Пред публика, състояща се предимно от хамали и докери и изпъстрена тук-там с по някой дребен уличен търговец и несполучил в кариерата боксьор средна категория.

– Нима, сър?

– Напомни ми да отида да го слушам. Той несъмнено ще бъде ос-
виркан и замерян с развалени яйца. Държа да присъствам на падението му.

- Много добре, сър.
- Ще посрещна госпожа Травърс в гостната.

Онези, които познават Бъртрам Устър, са в течение на злочестото обстоятелство, че житейският му път е осеян и дори бих казал възпрепятстван от една дузина лели. В цялата тази отвратия обаче се наблюдава едно радващо душата слънчево изключение, а именно леля ми Далия, омъжила се за стария Том Травърс в годината, когато Блуботъл спечели надбягванията в Кеймбриджшир. Всяка среща с нея ми плакне душата, затова твърдя, че я приех крайно радушно, когато тя нахълта в гостната ми към пет и половина.

Видът ѝ бе разстроен и тя пристъпи към дневния ред, без много да се мае. Леля Далия е едър, жизнен и як екземпляр, който много си пада по лова и има оглушителния навик да разговаря с хората, сякаш е зърнала лисица или друга своя жертва на отсрещния хълм.

– Бърти! – кресна тя както си знае с гласа, с който е свикнала да вдъхва кураж на глутници хрътки. – Трябва да ми помогнеш.

– Дадено, лельо Далия – откликнах с готовност. – Трябва да призная, че едва ли ще се намери друга моя роднина, на която да се притека на помощ с по-подчертана охота и на която...

– Я си затваряй устата – прекъсна ме тя. – Нали го знаеш онзи твой приятел – младия Глосъп?

– Как да не го знам! Преди малко обядвахме тук заедно.

– Така ли! Как не си се сетил да му сипеш отрова в супата!

– Първо не сме яли супа, и второ, понеже го нарече мой приятел, държа да отбележа, че терминологията ти рязко се разминава с фактологията. Преди време, след като бяхме вечеряли мирно и обилно в „Търтеите“...

Тук леля Далия отново ме прекъсна, за да ме увери, че историята на моя живот можела да почака. Вече забелязвах и с невъоръжено око, че не е в обичайното си слънчево разположение на духа, затова скътах надълбоко личните неволи и я попитах каква оса я е ужилила.

– Ами осата е онзи върколак Глосъп.

– Какво е сторил?

– Разби сърцето на Анджела. (Анджела е дъщеря на леля Далия. Моя братовчедка. Свестен екземпляр.)

– Разби сърцето на Анджела?

– Разби... сърцето... на... АНДЖЕЛА!

– Значи разби сърцето на Анджела?

– Ако обичаш да прекратиш веднага водевилния диалог!

– И как го разби?

– Посредством подчертаното си пренебрежение и равнодушие. Посредством подлото си, низко двуличие!

– Двуличие е най-точната дума, лельо Далия, когато описваме младия Тъпи Глосъп. Това е думата, която естествено се оформя в съзнанието. Нека ти разправа как постъпи той с мен една вечер в „Търтеите“. Тъкмо се бяхме навечеряли обилно...

– От началото на сезона² допреди три седмици той не оставяше Анджеला на мира и я следваше навсякъде по петите. Поведение, което по мое време би могло да се определи като ухаждане...

– Или задиряне?

– Или задиряне, както предпочиташ.

– Както ти предпочиташ, лельо Далия.

– Така или иначе, той бе такова неизменно присъствие в къщата, че семейният ни призрак се почувства засегнат и се оттегли в мазето. Нагъваше ни храната, танцуваше с нея по цели нощи и всичко както му е редът, докато горкото дете, което междувременно си изгуби ума по него, реши, че е само въпрос на време той да издигне предложението цял живот да лочат от една копаня. И изведнъж изчезна, изтърва я като нагорещена тухла и както дочух, ходел с изплезен език подир някакво момиче, с което се запознал на една забава в Челси³... как й беше името?

– Кора Белинджър.

– Ти пък откъде знаеш?

– Тя обядва днес у нас.

– Той я доведе тук?

– Да.

– Как изглежда?

– Строена е от същия архитект, който е издигнал катедралата „Свети Петър“. Без да се щади материалът.

– А той имаше ли вид на...

– Не можеше да откъсне очи от шасито й.

– Съвременният младеж е с вродено малоумие и има нужда от гледачка, която да го води за ръка, и як телохранител, който да го рита на

---

2. Има се предвид лондонският светски сезон от май до юли, когато кралският двор и висшето общество са в столицата. Започва със закрито разглеждане на картините в Кралската академия на изкуствата и включва посещения на конни надбягвания, в това число Кралския Аскът, балове и пр. – Б. пр.

3. Артистичният квартал на Лондон. – Б. пр.

равни интервали в задника!

Опитах се да ѝ разясня, че всяко зло неизменно е за добро.

– Ако питаш мен, лельо Далия, Анджела е извадила голям късмет. Този Глосъп е подла твар. Цял Лондон е проплакал от него. Откога се опитвам да споделя с теб какво преживях по негова вина една вечер в „Търтеите“. След като ме настрои състезателно с една бутилка от най-доброто френско вино, той ми предложи бас, че няма да мога да мина на ръце над басейна, държейки се за халките и въжетата. Тъй като съм в течение на способностите си и знам, че съм в състояние да го направя и с една завързана ръка, аз приех баса, но, едва преполовил разстоянието, установих, че Тъпи е преметнал последната халка през страничния парпет, та ми се наложи да цопна в дълбините и да доплувам до брега както бях издокаран в най-официалния си костюм.

– Не може да бъде!

– Може. Оттогава минаха месеци, а аз още се съм изсъхнал. Нима желаш дъщеря ти да се омъжи за човек, способен на подобно деяние?

– Напротив, ти възстанови вратата ми в това магаре. Сега разбирам, че въпреки всичко в него се крие рационално зърно. Бърти, искам да сложиш край на историята с Белинджър.

– Как?

– Хич не ме интересува. Както ти прецениш за добре.

– Но какво мога аз да направя?

– Как какво? Ти чуваш ли се? Ще изложиш фактите пред Джийвс и той ще намери изход. Какви необятни способности има този човек! Разправи му всичко и нека големият му ум се заеме със задачата.

– Може и да има нещо в думите ти, лельо Далия – казах замислено.

– Разбира се, че има. Тази дреболия е нищо за големия Джийвс. Възлагай му поръчението, а аз ще намина утре да чуя резултата.

И с тези думи тя напусна терена, а аз звъннах на Джийвс да яви при младия господар.

– Джийвс, чу ли всичко?

– Да, сър.

– Така си и знаех. С този глас леля Далия озвучава цялата къща. Ако един ден остане без поминък, ще си изкарва насъщния като призовава добитъка през гори и поля да се завръща у дома.

– Не съм се замислял над този аспект, но по всяка вероятност имате право, сър.

– Е, какво ще правим? Трябва да ѝ се притечем на помощ.

– Да, сър.

– Много обичам леля Далия и Анджепа. С други думи си падам и по двете, ако правилно си ме разбрал. И макар че направо не проумявам какво толкова намира тази заблудена овца в младия Тъпи, ти, Джийвс, си призван да напрегнеш сивото вещество, докато потече през ушите ти.

– Много добре, сър.

Леля Далия нахълта, както беше обещала, на другия ден и първата ѝ работа бе да звънне на Джийвс. Още с появата му стана ясно, че е помозъчен от всякога – интелектът просто струеше от него. Тутакси разбрах, че машината е задвижена.

– Говори, Джийвс.

– Много добре, сър.

– Размисли ли?

– Да, сър.

– С какъв успех?

– Начертал съм план, сър, който би могъл да доведе до задоволителен резултат.

– Давай – намеси се леля Далия.

– В дела от подобно естество, госпожо, най-същественото е преди да се пристъпи към действие да се изучи психологията на индивида.

– Има предвид психологията – обясних аз. – А какво разбираш под психология, Джийвс?

– Природните наклонности и предразположения на участниците в мероприятиято, сър.

– Искаш да кажеш това, което представляват?

– Точно така, сър.

– Като сте насаме така ли ти говори, Бърти? – поинтересува се леля Далия.

– Да, ама аз съм свикнал. Продължавай, Джийвс.

– Ако позволите, сър, най-силната черта, която ми направи впечатление у госпожица Белинджър, бе нейната нетолерантност и бих казал нетърпимост към околните. Бих могъл да си представя как госпожицата ръкопляска на нечий успех, но не и как съчувства и утешава някой провалил се в начинанията си. Може би ще си спомните, сър, какво отношение зае тя към опита на господин Глосъп да запали цигарата ѝ с автоматичната си запалка? Стори ми се, че забелязах у нея известна нетърпеливост, когато въпросният опит не произведе очаквания пламък.

– Прав си, Джийвс. Само дето не го перна през ухото.

– Точно така, сър.

– Я чакайте. Искам да си изясня всичко – намеси се леля Далия със замътен поглед. – Искаш да кажеш, че ако продължи достатъчно дълго да й пали цигарата, на нея ще й писне и тя ще му посочи изхода? Това ли е замисълът?

– Споменах въпросния епизод, госпожо, единствено като показателен за нетърпеливата й донякъде неспособна на съчувствие натура на госпожица Белинджър.

– Че е неспособна да изпита жал, това и аз го потвърждавам – вметнах аз. – Тази Белинджър е коравосърдечен звяр. Виж очите й. Ами брадичката? Няма две мнения по въпроса.

– Прав сте, сър. Затова смятам, че ако госпожица Белинджър стане свидетел на публична изява на господин Глосъп, в която той ще се прояви в неблагоприятна светлина, тя ще спре да изпитва към него топли чувства. В случай например, че той не сполучи да задоволи слушателите си във вторник с вокалното си изпълнение...

Прозрях.

– Господи, Джийвс! Искаш да кажеш, че ако го освиркат, цялата работа с годежа ще се провали?

– Бих останал крайно изненадан, ако това не се случи, сър.

Но аз поклатих глава.

– Тези работи не се оставят в ръцете на случайността, Джийвс. Младият Тъпи, изпълняващ „Слънчево момче“, е най-вероятният кандидат за освиркване, но все пак съгласи се, че не можем да се осланяме на голия късмет.

– Не е необходимо да се осланяме единствено на късмета, сър. Мое то предложение е следното: да се явите при своя приятел преподобния Бингам и да предложите услугите си на изпълнител в предстоящото празненство. Би могло да се уреди така, че вашето изпълнение да предхожда непосредствено това на господин Глосъп. Предполагам, сър, че ако господин Глосъп изпее „Слънчево момче“ веднага след като и вие на свой ред сте изпълнили „Слънчево момче“, то публиката ще реагира по задоволителен за целта ни начин. Когато господин Глосъп отвори уста, слушателите ще са изгубили вече вкус към тази конкретна песен и ще дадат недвусмислен израз на своите чувства.

– Джийвс – рече леля Далия, – ти си чудо!

– Благодаря, госпожо.

– Джийвс – рекох аз, – ти си магаре.

– Как така „магаре“? – разпалено възрази леля ми. – Според мен

хрумването му е гениално.

– Аз да пея „Слънчево момче“ на забавата на Бифи? Как ме виждате?

– Вие изпълнявате тази песен всеки ден по време на сутрешната си баня, сър – подло ме обади Джийвс и се обърна към леля Далия: – Господин Устър притежава приятен кадифен баритон, госпожо.

Аз го смразих с поглед.

– Има съществена разлика, Джийвс, между пеенето на „Слънчево момче“ в личната баня на човека и пред публика от отбрани улични търговци и главорези.

– Бърти – каза леля Далия, – ще пееш, та пушек ще се вдига!

– Няма!

– Бърти!

– Нищо не е в състояние да ме принуди...

– Бърти, или ще пееш във вторник „Слънчево момче“ докато посинееш, или ще те настигне проклятието на твоята леля...

– Няма да пея!

– Помисли за Анджела!

– Няма!

– Бърти!

– Няма като ти казвам! За нищо на света!

– Това последната ти дума ли е?

– Най-последната. И нека веднъж завинаги ти стане ясно, лельо Далия, че нищо не е в състояние да ме принуди да отворя уста дори за една-единствена нота!

И така, пет минути по-късно аз изпратих телеграма на Бифи Бингам, с която предлагам услугите си за неговата благородна кауза. И още преди да се спусне вечерта, всичко беше уредено. Бях включен в програмата втори след антракта. След мен пееше Тъпи. А веднага след него – госпожица Кора Белинджър, прочутото оперно сопрано.

– Джийвс – обърнах се към него вечерта с подчертана хладина, – ще ти бъда признателен, ако отскочиш до най-близкия музикален магазин и ми набавиш екземпляр от „Слънчево момче“. При това положение ми се налага да изуча не само текста, но и припева. Да не говорим за нервното напрежение и съпътстващите го главоболия.

– Много добре, сър.

– Едно нещо обаче искам да знаеш...

– Най-добре да не губя и минута време, сър.

– Ха!

И дано е проумял какво имах предвид.

Макар че се бях стегнал за предстоящото изпитание и потеглих, изпълнен с онази мъжествена храброст, която кара смелчаците да вършат отчаяни дела с безгрижна усмивка на уста, трябва да призная, че имаше един момент веднага след като пристигнах в салона на клуба и обгърнах с поглед насъбралите се търсачи на удоволствия, когато само с Устъровско усилие на волята се възпрях да не обърна гръб, да се метна в първото такси и да отпраша обратно към преградките на цивилизацията. Чистата непорочна забава бе в разгара си. При появата ми някакъв тип, на вид местният гробар, рецитираше Киплингвата балада „Гънга Дин“. А публиката, макар и невъоръжена на пръв поглед, го слушаше с такова мрачно изражение, че аз се почувствах крайно неспокоен и ме споходиха мисли за кладя, разпъване на кръст и други кървави разправи.

При по-обтоен преглед на тълпата стигнах до извода, че тя все още обмисля присъдата. Със задръстения си вид сякаш казваше: „Само започни нещо и ще видиш!“ И не можех да се отърся от опасението, че моето изпълнение на „Слънчево момче“ ще бъде квалифицирано като „нещо“.

– Колко приятно, че залата е изпълнена до краен предел, сър – чух до себе си познат глас. Беше Джийвс, то се знае, който със снизходителен вид наблюдаваше развоя на събитията.

– Ти тук ли си, Джийвс? – попитах хладно.

– Да, сър. Присъствам от самото начало на програмата.

– О? Паднаха ли първите глави?

– Моля, сър?

– Знаеш какво имам предвид, Джийвс, няма какво да се преструваш. Има ли разкъсани или освиркани?

– О не, сър.

– Значи аз ще съм първия.

– Не, сър. Не виждам основания за подобно опасение. Очаквам да бъдете много добре приет.

– Нима допускаш, че всичко ще мине както си го намислил?

– Да, сър.

– Да, ама аз не. И ще ти кажа защо не го вярвам. Вече забелязах дупка в тълпия ти план.

– Дупка, сър?

– Дупка я! Нима допускаш, че след като Тъпи ме чуе да пея тази

триждипроклетата песен, той веднага след това ще се изтъпанчи ведро на подиума със същото намерение? Помисли малко, Джийвс. Господин Глосъп тутакси ще забележи пропастта, зейнала в нозете му, и овреме ще сложи точка на устрема си. Ще се оттегли и няма да има сила, която да го принуди да пее.

– Господин Глосъп няма да чуе вашето изпълнение, сър. Той последва съвета ми и отскочи до отсрещното заведение „Кана и шише“, където ще остане, докато дойде неговият ред.

– Така ли?

– И ако ми позволите да направя едно предложение, сър, малко по-нагоре има подобно заведение, наречено „Козата и гроздът“. Би било препоръчително...

– Искаш да допринеса за дневния им оборот?

– Това значително облекчава нервното напрежение на очакването, сър.

От известно време бях крайно недоволен от Джийвс, задето ме нарисна в тази смрадлива кал, но при тези думи неволно се поразмекнах. Той несъмнено имаше право. Беше спец по психологията на индивида и в конкретния случай вродената му прозорливост си казваше думата. Десет спокойни минути в „Козата и гроздът“ бяха тъкмо онуй, от което се нуждаеше изтормозената ми нервна система. Отскачането дотам и обръщането на две шотландски със сода бяха за Бъртрам Устър въпрос на броени секунди.

Резултатът се оказа вълшебен. Целият ми мироглед се обърна кръгом. От мъчителните опити да преглътна заседнала рибя кост не остана и спомен. Къде изчезнаха онези крака, дето се подкосяваха в коленете като слънчасал кашкавал? Крайниците ми спряха да се друсат, езикът ми, доскоро нажилен от оси, стана приятно повратлив, дори втечненият гръбнак мъжествено се втвърди. Поостанах още малко в заведението, колкото да поръчам трето уиски, да пожелаая на барманката приятна вечер, да кимна дружелюбно на няколко изключително симпатични на вид клиенти, и изприпках обратно в залата, готов за подвизи.

Почти веднага ме изстреляха на сцената и насреща ми се облешиха един-два милиона враждебни очи. В ушите ми така звънеше, че за малко да не чуя първите акорди на пианото. Предадох душа в божиите ръце, поех дълбоко въздух и започнах.

За една бройка ми се размина. Нямам ясен спомен от инцидента, но когато стигнах до припева, наоколо недвусмислено се разнесе някакво

бръмчене. Реших, че многоглавите ми слушатели се опитват да припаяват и това доста ме насърчи. Затова напрегнах допълнително струните, успях да взема високата нота на финала и завърших с елегантно кресчендо. Не излязох да се кланям повторно, ами побързах да издира Джийвс сред правостоящите в дъното на залата.

– Е, Джийвс – рекох, бършейки честна пот от чело, – поне не атакуваха сцената.

– Така е, сър.

– Но ще те помоля да разпространиш слуха, че това е последното ми изпълнение извън ваната. Моята лебедова песен, Джийвс. Всеки, който изяви желание да ме слуша в бъдеще, да заповяда пред вратата на банята и да долепи ухо до ключалката. Може да греша, но към края имах впечатлението, че температурата в залата се покачва. Замириса ми на сира от развалените яйца.

– Аз също установих известна изнервеност из редиците на публиката, сър. Не изключвам да са били изгубили вкус към тази конкретна мелодия.

– Ъ?

– Може би трябваше да ви уведомя, сър, че същата песен бе изпълнена два пъти преди вашата поява на сцената.

– Какво!

– Да, сър. Веднъж от една дама, и втори път от джентълмен. Песента явно се радва на голяма популярност, сър.

Аз зейнах насреща му. Мисълта, че в пълно съзнание е допуснал младият господар да пристъпи право в лапите на смъртта, ме парализира. Явно феодалната преданост безвъзвратно бе предала богу дух. Тъкмо да споделя с него нелицеприятните си умозаклучения, когато устата ми бе затворена с трясък при вида на младия Тъпи, който бодро изтича на сцената.

Тъпи мязаше недвусмислено на човек, току-що излязъл от „Кана и шише“. Няколкото насърчителни подвиквания – несъмнено от страна на партньорите му по табла, убедени, че кръвта вода не става, предизвикаха у него такава широка усмивка, че устните му се срещнаха отзад на тила. Като махна снизходително на почитателите си, той царствено се поклони, изслуша първите съпроводителни акорди на „Слънчево момче“, наду се като балон, склучи ръце отпред на корема си, подбели очи към тавана, за да загатне за богата душевност, и започна.

Струва ми се, че в първия момент народонаселението бе твърде

ошашавено, за да предприеме незабавни мерки. Колкото и да ви се струва невероятно, Тъпи успя да приключи първия куплет наред мъртва тишина. Но после изведнъж всички се окопитиха.

Разгневените хамали и докери представляват страховита гледка. До този момент не бях ставал свидетел на това как парии презрени се вдигат на крак, но признавам, че сцената ме изпълни с благоговейно страхопочитание. Получих нагледна представа за разигралото се по време на Френската революция. От всяко кътче на залата се надигна гръмогласен рев като при боксов мач, на който съдията е дисквалифицирал всепризнатия фаворит. Но думите явно бяха безсилни да обобщят всенародното чувство, защото бяха последвани от обилни плодово-зеленчукови действия.

Не знам защо си бях вгълпил, че първият зеленчук, който ще полети към Тъпи, ще бъде картоф. Човек просто се превързва към някое свое хрумване и отказва да се раздели с него. А действителността се оказва различна и аз веднага оцених колко по-мъдър е изборът на тези хора. Те от малки знаят какво се прави по време на сценична забава, която не задоволява художествените им изисквания. Те инстинктивно съзнават кое е най-подходящо за случая. Проумях го в мига, в който презрелият банан се плъкна и сочно се размаза върху ризата на Тъпи. Колко по-действен и артистичен бе ефектът в сравнение с някакъв си картоф.

Не че картофената мисловна школа нямаше своите застъпници. В настаналото меле не пропуснах да забележа няколко местни интелектуалци, които не мяха нищо друго освен гнили картофи.

Въздействието на описаната сцена върху младия Тъпи бе забележително. Очите му се оцъклиха и косата му се изправи, ала устата му продължи да се отваря и затваря и аз с почуда установих, че той продължава да пее „Слънчево момче“. Изведнъж обаче рязко излезе от транса си и се оттегли с такава завидна бързина, че дори изпревари с половин глава един хубав зрял домати.

Постепенно глъчката затихна и аз се обърнах към Джийвс.

– Болзено, Джийвс, но какво да се прави.

– Прав сте, сър.

– Понякога се налага да действаме с хирургически скалпел.

– Така е, сър.

– Е, след разигралото се под носа й, смятам, че можем да се похвалим с пълен провал на голямата любов Глосъп-Белинджър.

– Да, сър.

Едва бе изрекъл тези думи и на подиума се възкачи старият Бифи.

– Дами и господа – обърна се той към пролетариата.

Предположих, че е на път да порицае паството си, задето даде израз на първичните си инстинкти. Нищо подобно. Бифи явно бе свикнал с чистоплътните изяви по време на тези забави и нищо не му правеше впечатление.

– Дами и господа, в програмата ни следват изпълнения от госпожица Кора Белинджър, известното оперно сопрано. Но току-що говорих с госпожицата по телефона и тя ме осведоми, че колата ѝ се е повредила и е взела такси. Така че всеки момент я очакваме да пристигне. Междувременно нашият стар приятел Инок Симсън ще ни издекламира „Опасният Дан Макгрю“.

Аз впих пръсти в ръкава на Джийвс.

– Чу ли?!

– Да, сър.

– Тя дори не е била тук!

– Да, сър.

– Изобщо не е станала очевидец на Тъпивото Ватерлоо!

– Да, сър.

– Ето на, цялото ти идиотско начинание се провали, изгоря му бушонът!

– Да, сър.

– Хайде да си вървим, Джийвс – продължих аз обезсилен, пребледнял като мъртвец. – Бях подложен на изтезание, неவிждано от времето на ранните християнски мъченици, стопих не едно кило и не се съмнявам, че цялата ми нервна система е получила трайни и непоправими увреждания. Това преживяване ще ме кара месеци наред да се събуждам с писък, облян в студена лепкава пот. И всичко за тоя, дето духа. Хайде, тръгвай.

– Ако не възразявате, сър, бих искал да изгледам забавата до края.

– Както желаяш, Джийвс – отвърнах намусено. – Моето сърце е мъртво и аз имам сили само за един кратък набег до „Козата и грозда“, преди да се прибера.

Беше към десет и половина. Седях в дневната и мрачно поглъщах кажи-речи последната чаша преди лягане, когато на вратата се позвъни и на прага ми цъфна старият Тъпи. Имаше центрофугиран вид и наченки на насинено око.

– Здравсти, Бърти – поздрави той и се запъти право към полицата над камината, за да си избере нещо за чупене. – Току-що пях на забавата

в клуба на Бифи – осведоми ме след известно мълчание.

– Така ли? – учудих се аз. – Как мина?

– Страхотно. Направо ги омаях.

– Значи ги свали?

– В несвяст. Не остана сухо око в залата.

Всичко това, забележете, от човек, възпитан по всички правила на британското джентълменство, комуто майка му, не се и съмнявам, от невръстна възраст е внушавала да говори истината, само истината и нищо освен истината.

– В такъв случай госпожица Белинджър е останала много доволна – продължих аз.

– О, да. Възхитена.

– Значи всичко е наред?

– И още как.

Тъпи помълча.

– От друга страна, Бърти...

– Да?

– Доста размислих. Някак си нямам чувството, че мис Белинджър е подходящ другар за живота ми.

– Така ли?

– Така.

– И защо, ако позволиш да попитам?

– Ами... де да знам. Те тези чувства проблясват през съзнанието, без да ти дадат надлежно обяснение. Аз уважавам госпожица Белинджър, Бърти. Дори ѝ се възхищавам. Но тъй... таквоз... все ми се струва, че едно мило нежно момиче... тъй... като братовчедка ти Анджела например, Бърти... би било... Абе дойдох да те помоля да се обадиш по телефона на Анджела и да провериш как би реагирала, ако се появи тази вечер в Бъркли за едно по-хапване и потанцуване.

– Лесна работа. Ей го телефонът.

– Не, предпочитам ти да се обадиш, Бърти. Ако все пак, така да се каже, ми постелеш преди да... понеже, нали разбираш, има една вероятност тя да... ти знаеш как стават тези работи... С две думи, Бърти, старче, предпочитам да се притечеш на помощ и да ми постелеш меко, ако не възразяваш.

Отидох до телефона и се обадох на леля Даляя.

– Тя каза веднага да тръгваш – предадох на Тъпи.

– Кажй ѝ – благоговейно изрече нещастникът, – че след пет минути съм там.

Едва бе отпратил и чух ключ в бравата и тихи стъпки в коридора.

– Джийвс!

– Да, сър?

– Джийвс, случи се нещо невероятно. Господин Глосъп беше тук преди малко и каза, че между него и госпожица Белинджър всичко е свършило безвъзвратно.

– Да, сър.

– Нямах вид на изумен.

– Не, сър. Признавам, че предвидих подобен развой на събитията.

– Ъ? Мога ли да попитам на какво основание?

– Основанието се породи в съзнанието ми, сър, след като госпожица Белинджър насини окоето на господин Глосъп.

– Тя го е фраснала!

– Да, сър.

– По окоето?

– Дясното око, сър.

Аз се хванах за главата.

– И какви бяха подбудите й?

– Предполагам, че е била разстроена, сър, от приема, който бе оказан на нейното изпълнение.

– Господи! Само не ми казвай, че и нея са я освиркали!

– Да, сър.

– Но защо? Тя има страхотен глас.

– Да, сър. Но според мен публиката не одобри репертоара й.

– Джийвс! – Разумът ми правеше плахи опити да се завърне на трона си. – Само не ми казвай, че и тя е изпяла „Слънчево момче“!

– Да, сър.

– Но, Джийвс! Какво изумително съвпадение!

– Не съм се, сър. Осмелих се да се приближа до госпожица Белинджър още при пристигането й в клуба и да й припомня, че съм вашия личен прислужник. След това й съобщих, че господин Глосъп специално моли като лична услуга тя да изпълни любимата му песен „Слънчево момче“. Но когато госпожицата установи, че той е пял същото произведение преди нея, допускам да е решила, че е била жертва на не особено елегантна шега от страна на господин Глосъп. Ще желаете ли още нещо преди лягане, сър?

– Не, благодаря.

– Лека нощ, сър.

– Лека нощ, Джийвс – отвърнах благоговейно.

КРАЙ

© 1930 П. Г. Удхаус
© 1997 Жечка Георгиева, превод от английски

P. G. Wodehouse
Jeeves and the Song of Songs, 1930

Сканиране: NomaD, 2007
Разпознаване и редакция: sir_Ivanhoe, 2007

Публикация:

П. Г. Удхаус
СТРИХНИН В СУПАТА...
И МНОГО ДРУГИ ИСТОРИИ
Английска

Подбор и превод от английски: Жечка Георгиева

Художествено оформление: Момчил Колчев

Печатни коли 38. Формат 84/108/16

ИК „КОЛИБРИ“, София, 1997

Печат: „АБАГАР“ ЕООД, В. Търново

ISBN 954-529-065-X

P. G. WODEHOUSE
Very Good Jeeves
Carry on Jeeves
Young Men In Spats
Eggs, Beens and Crumpets
Meet Mr. Mulliner
Mulliner Nights

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/4543>]